

Memorie van toelichting

Deze toelichting wordt gegeven mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken.

Algemeen

1. Inleiding

Met de Wet van 11 oktober 2012 tot wijziging van onder meer de Wet op de expertisecentra in verband met de kwaliteit van het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 2012, 533) en de Wet van 11 oktober 2012 tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (Stb. 2012, 545, hierna: Wet passend onderwijs) is aan scholen de verplichting opgelegd om een ontwikkelingsperspectief op te stellen voor alle leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so), het praktijkonderwijs (pro) en het speciaal basisonderwijs (sbo) en voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen in het regulier onderwijs. Voor leerlingen in het (v)so geldt dat de verplichte onderdelen van het ontwikkelingsperspectief zich beperken tot een beschrijving van de uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan met ten minste de bevorderende en belemmerende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Voor leerlingen in het regulier onderwijs die extra ondersteuning behoeven nog bij: een omschrijving van de geboden ondersteuning en begeleiding en afwijkingen van het onderwijsprogramma. Voorgeschreven is verder dat scholen het ontwikkelingsperspectief pas vaststellen nadat op overeenstemming gericht overleg met de ouders is gevoerd.

2. Voorgestelde wijziging in betrokkenheid van ouders bij het handelingsdeel

De positie van ouders is een belangrijk aspect in de Wet passend onderwijs. Goede samenwerking tussen ouders en school is een noodzakelijke voorwaarde voor succesvol passend onderwijs. Ouders moeten dan ook door de school betrokken worden bij de totstandkoming, evaluatie en bijstelling van het ontwikkelingsperspectief. Ter verdere versterking van de positie van ouders heeft de Tweede Kamer de motie Ypma aangenomen waarin de regering wordt verzocht een wetsvoorstel voor te bereiden waarin wordt geregeld dat het handelingsdeel (ondersteuning en zorg van het kind) van het ontwikkelingsperspectief na overeenstemming met de ouders wordt vastgesteld.

Voorliggend wetsvoorstel komt aan deze motie tegemoet. Hiertoe worden de volgende twee zaken geregeld:

- Omdat voor het (v)so nog niet is voorgeschreven dat een ontwikkelingsperspectief een dergelijk handelingsdeel dient te bevatten, wordt in artikel 41a van de Wet op de expertisecentra (WEC) een bepaling opgenomen dat het ontwikkelingsperspectief een beschrijving van de individuele begeleiding aan de leerling bevat.
- In artikel 40a van de Wet op het primair onderwijs (WPO), artikel 26a van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en artikel 41a van de WEC wordt geregeld dat het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief pas wordt vastgesteld nadat daarover met de ouders overeenstemming is bereikt.

Voor het (v)so is daarbij uitgegaan van de gedachte dat voor alle leerlingen een breed basisaanbod aan ondersteuning beschikbaar is. Deze ondersteuning is veelal opgenomen in het groepsplan. Een handelingsdeel is slechts vereist als de ondersteuning en

begeleiding boven dit basisaanbod uitstijgt en specifiek is toegesneden op die individuele leerling. Vergelijk hierbij ook met het ontwikkelingsperspectief in het regulier onderwijs. Ook daarin wordt niet de basisondersteuning beschreven, maar alleen de extra ondersteuning die de betreffende leerling krijgt. Voor het overige deel van het ontwikkelingsperspectief, namelijk de verwachte uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan, blijft de verplichting gelden dat hierover op overeenstemming gericht overleg met de ouders wordt gevoerd. Op deze onderdelen is geen instemming van de ouders vereist. Het vaststellen hiervan is gebaseerd op onderwijskundige overwegingen, te vergelijken met bijvoorbeeld het advies dat een basisschool geeft over het vervolgonderwijs. Ook op dit advies hebben ouders geen instemmingsrecht.

3. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De voorschriften die in dit wetsvoorstel zijn opgenomen hebben uitvoeringsgevolgen voor de schoolbesturen. Zij moeten rekening houden met deze voorwaarden wanneer zij voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven een ontwikkelingsperspectief opstellen. De inspectie zal bij het toezicht dat zij uitoefent op de scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs vragen naar de leerlingen die extra ondersteuning hebben en toetsen of voor hen een ontwikkelingsperspectief is opgesteld. Ook zal de inspectie daarbij toetsen of over het ontwikkelingsperspectief op overeenstemming gericht overleg met de ouders is gevoerd en of de ouders hebben ingestemd met het handelingsdeel.

PM Tekst wordt verder aangevuld na uitvoeringstoets.

4. Internetconsultatie

PM Nader in te vullen op basis van de uitkomsten van de internetconsultatie.

5. Financiële gevolgen

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting.

6. Administratieve lasten

Van de verplichtingen die uit dit wetsvoorstel voortvloeien, is nagegaan met welke administratieve lasten ze gepaard gaan. Onder administratieve lasten wordt verstaan: de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Hierbij zijn ook de inhoudelijke nalevingkosten betrokken. Dit zijn de overige kosten die moeten worden gemaakt (bovenop de 'business as usual'-kosten) om aan wet- en regelgeving te voldoen.

Voor (v)so-scholen betekent dit wetsvoorstel een verplichte aanvulling op het ontwikkelingsperspectief met een beschrijving van de begeleiding die de leerling ontvangt. De extra administratieve lasten die hier voor scholen uit voortvloeien bedragen € 3.150.000,- (70.000 leerlingen x 1 uur x € 45).

Het instemmingsvereiste door ouders kan ook tot een extra last voor scholen en burgers (ouders) leiden als zij er niet zomaar uitkomen. Het instemmingsvereiste zorgt er dan voor dat extra overleg nodig is en eventueel bijstelling van het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief totdat overeenstemming is bereikt. De mate waarin dit

gaat voorkomen is vooraf niet in te schatten, dus de daarmee gepaard gaande lasten zijn niet te kwantificeren.

ARTIKELSGEWIJS

Artikelen I en III

Artikel 40a van de WPO en artikel 26 van de WVO bevatten bepalingen over het ontwikkelingsperspectief die het bevoegd gezag moet vaststellen voor een leerling die extra ondersteuning behoeft. Omdat er overeenstemming met de ouders moet komen over het handelingsdeel, wordt het deel betreffende de individuele begeleiding (artikel 8, vierde lid, van de WPO en artikel 17b, eerste lid, van de WVO) uitgezonderd van het ontwikkelingsperspectief waar bevoegd gezag en ouders op overeenstemming gericht overleg over moeten voeren. In artikel 40a, zesde lid, van de WPO (nieuw) en artikel 26, zesde lid, van de WVO (nieuw) wordt geregeld dat er voor het bijstellen van dit handelingsdeel overeenstemming tussen ouders en bevoegd gezag moet zijn.

De overige wijzigingsbepalingen zijn opgenomen als gevolg van de aanpassing en zijn technisch van aard.

Artikel II

In artikel 41a van de WEC wordt een nieuw lid opgenomen die net als de nieuwe bepalingen 40a, tweede lid, van de WPO en 26, tweede lid, van de WVO bepaalt dat er overeenstemming tussen bevoegd gezag en de ouders moet komen over het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Vanwege het in paragraaf 2 weergegeven verschil tussen het regulier onderwijs en het (v)so, is het handelingsdeel in deze bepaling weergegeven als de begeleiding die is gericht op de individuele leerling. Hetzelfde geldt voor het bijstellen van het ontwikkelingsperspectief zoals geregeld in het nieuwe zesde lid.

Artikel III

De beoogde inwerkingtreding van deze wet is op 1 augustus 2016.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker